

Město Djenné v Mali

AFRIKA

► Alžírsko

Národní park Tassili

Tassili n'Ajjer

Pohoří Tassili patří k nejvýznamnějším lokalitám prehistorického skalního umění v severní Africe. Skalní rytiny zde vznikaly od doby před 12 tisíci lety až do prvních století našeho letopočtu. Dokumentují, jak se proměňoval život dávných obyvatel této části Sahary, která původně nebyla pouští, ale savanou s řekami, po které se proháněla stáda zvířete. Kromě těchto historických památek má Tassilský národní park oplývající strmými skalními věžemi a bránami z červenavého pískovce význam i z geologického hlediska.

Pískovcové útesy v národním parku Tassili

▼ Alžírsko

Údolí Mzab

M'Zab Valley

Údolí Mzab se nalézá v severním Alžírsku. Osídleno bylo zejména od 10. století, kdy ve zdejších oázách založili ibádité, příslušníci jedné z menšinových větví islámu, pět ksarů – opevněných vesnic, jejichž centrální mešity zároveň sloužily jako strážní věže. Tato sídla se dochovala bez větších změn a jsou výjimečným příkladem severoafrické obytné architektury, která je dokonale přizpůsobena přírodnímu prostředí, v němž se nachází. Mzabské ksary také dodnes inspirují architekty, kteří se zabývají urbanistickým plánováním – jejich vliv je patrný například v díle slavného Le Corbusiera.

Alžírsko

Pevnost Beni Hammad

Al Qal'a of Beni Hammad

V letech 1008 až 1152 vládla velké části dnešního Alžírsku berberská dynastie Hammádovců, jejímž prvním sídlem bylo opevněné město Beni Hammad. Vyrosla zde řada kamenných staveb včetně mešity, která je dodnes druhou největší v zemi, nebo palácového komplexu se zahradami a nádrží dost velkou na to, aby na ní bylo možné provozovat představení s loďkami. Město bylo ještě ve středověku opuštěno a jeho ruiny jsou postupně odkrývány archeology.

Alžírsko

Džemila

Djémila

Džemila, ve starověku známá jako Cuicul, je bývalé římské město nacházející se v horské krajině ve výšce přes 900 metrů nad mořem. Původně se zde v 1. století našeho letopočtu usídlila vojenská posádka, postupem času se ale město stalo i významným obchodním centrem a dodávalo na trh zemědělské produkty, zejména obilí a olivy. Setkávají se tu typicky římské památky jako například fórum nebo divadelní amfiteátr s raně křesťanskými kostely a místo celkově patří mezi nejzachovalejší soubory římských ruin v severní Africe. O jeho působivosti svědčí i to, že ačkoli bylo město v 6. století opuštěno, Arabové později nazvali svou zdejší obec Džemila, což znamená „krásná“.

◀ Alžírsko

Tipasa

Tipasa

Město Tipasa bývalo kartaginskou obchodní stanicí, kterou Římané v době císaře Claudia dobyli a začali využívat jako základnu pro tažení do mauretánských království. Původně malá kolonie se rozrostla ve významné přístavní město, které se ve 3. století po Kr. stalo také důležitým centrem mladého křesťanství. V 5. století upadla za nadvlády Vandalů a definitivně zanikla o dvě století později rukou Arabů. V ruinách Tipasy dnes můžete navštívit pozůstatky raně křesťanských bazilik i další působivé římské památky.

Alžírsko

Timgad

Timgad

Město Timgad je výjimečnou ukázkou římského urbanismu. Bylo totiž v roce 100 po Kr. založeno na „zelené louce“ císařem Trajánem jako vojenská kolonie s typickou čtvercovou uliční sítí definovanou dvěma hlavními ulicemi ve směru světových stran. Když bylo v 8. století v důsledku dlouhodobého úpadku a vojenských událostí opuštěno, překryly jeho ruiny pouštní písky, díky nimž se dochovalo ve výjimečně dobrém stavu. Za pozornost tu kromě vlastní „obyčejné“ starověké architektury stojí také výrazné stavby jako Trajánův oblouk, divadelní amfiteátr nebo byzantská pevnost.

Alžírsko

Alžírská Kasba

Kasbah of Algiers

Arabské slovo „kasba“ označuje v severní Africe opevněnou oblast města s citadelou. Stará čtvrť města Alžíru je z nich všech nejznámější. Byla vystavěna ve středověku na místě staré kartaginské obchodní stanice a římské kolonie a stala se postupně důležitým světovým i duchovním centrem západního Středomoří. Během protifrancouzského povstání v 1. polovině 20. století se ve zdejších uličkách ukryvali bojovníci za nezávislost země. Navzdory významu, který pro Alžírsko i z tohoto důvodu čtvrť má, je ale v poměrně špatném stavu a řada domů i křivolakých uliček bohužel chátrá.

Pozůstatky nejstarší katolické katedrály v subsaharské Africe

Benin

Královské paláce v Abomey

Royal Palaces of Abomey

Město Abomey bylo mezi lety 1625 a 1900 centrem Dahomejského království, které bylo významnou, dobře organizovanou a výbojnou regionální mocností. Během jeho existence se na trůnu vystřídalo dvanáct králů, kteří si ve zdejším opevněném okrsku nechávali stavět nízké ale

◀ Angola

M'banza Kongo

Mbanza Kongo, Vestiges of the Capital of the former Kingdom of Kongo

Od 14. do 19. století bylo Kongo jedním z největších a nejvýznamnějších států jižní poloviny Afriky. Hlavním městem království bylo M'banza Kongo rozkládající se na náhorní plošině na území dnešní Angoly, kde se mimo jiné nacházely palác, místo pro pohřební rituály královské dynastie a posvátný strom. Od 15. století podobu města výrazně ovlivnili Portugalci, kteří přinesli architekturu v evropském stylu a také křesťanství. Díky tomu je zde možné navštívit i pozůstatky nejstarší katolické katedrály v subsaharské Africe – chrámu sv. Spasitele.

rozsáhlé palácové budovy se zdmi zdobenými barevnými basreliéfy. Lokalita utrpěla vážné škody v roce 1892, kdy ji nechal při ústupu před Francouzi zapálit král Benhanzin. V nejlépeším stavu se dochoval jeden z nejstarších paláců zvaný Síň klenotů.

► Botswana

Tsodilo

Tsodilo

Vrch Tsodilo v poušti Kalahari je středem oblasti, jejíž plocha dosahuje jen přibližně deseti kilometrů čtverečních, ale která je jednou z nejvýznamnějších lokalit skalního umění a přezdívá se jí díky tomu dokonce „Louvre pouště“. Lidské osídlení je zde doloženo už od paleolitu, nejstarší malby jsou až 24 tisíc let staré a území dodnes místní Sanové považují za posvátné. Většina obrazů zpodobňuje zvířata, objevují se ale také geometrické motivy nebo lidské postavy.

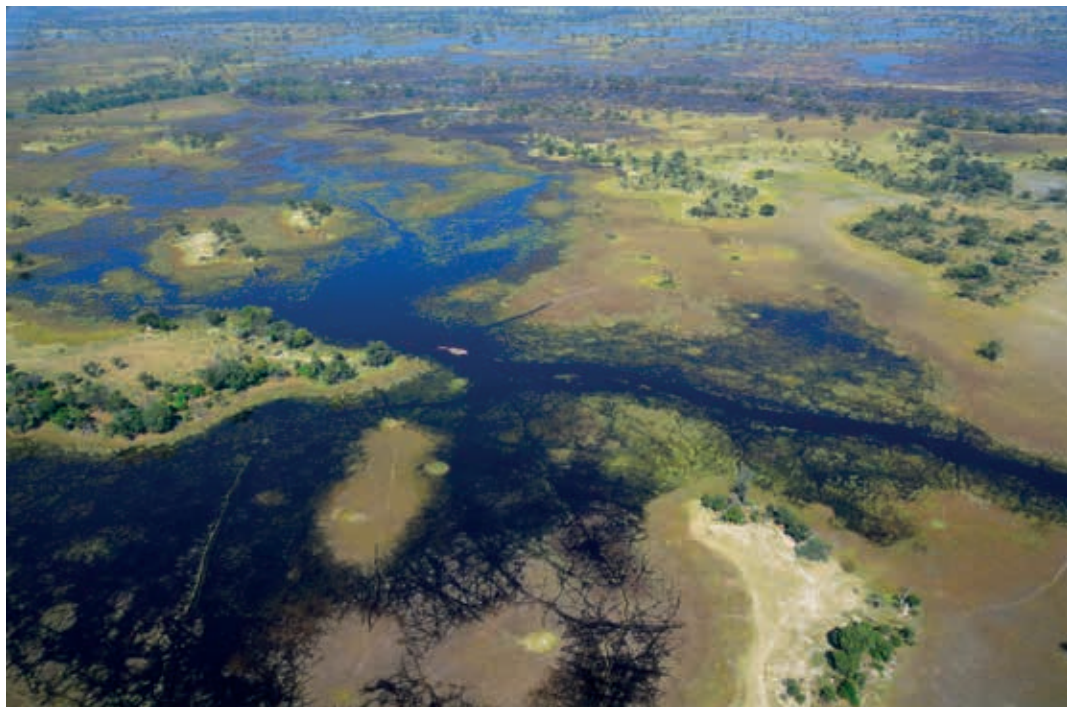
Botswana

Delta Okavanga

Okavango Delta

Delta řeky Okavango je výjimečným příkladem vnitrozemské delty – vodní tok se tu totiž nevlévá do moře nebo jezera, ale v mnoha ramenech se rozlévá do bažinaté pánve a postupně vysychá. Území je pravidelně zavlažováno zejména při každoročních povodních a slouží

jako útočiště mnoha zvířatům včetně gepardů, lvů nebo kriticky ohrožených nosorožců tuponosých a dvourohých. Mělké, pravidelně vysychající vody mezi ostrůvky, jejichž základ často tvoří staré termitiště, hostí také více než 400 druhů ptáků.

► Burkina Faso

Ruiny v Loropéni

Ruins of Loropéni

V historii západní Afriky hrál po staletí významnou roli obchod se zlatem. Na jeho ochranu zde vznikaly rozlehlé pevnosti, z nichž fortifikace u městečka Loropéni, které byly založené v 11. století, patří k nejlépe dochovaným. Pro lokalitu jsou typické až šest metrů vysoké kamenné zdi, které mezi sebou uzavírají opuštěná sídliště, velká část areálu ale dosud není archeologicky detailně prozkoumána a slibuje četná překvapení. Zlatý věk pevností tohoto typu spadá hlavně do 14. až 17. století, pak už postupně upadaly a definitivně opuštěny byly ve století devatenáctém.

Burkina Faso

Metalurgická pracoviště Burkiny Faso

Ancient ferrous metallurgy sites of Burkina Faso

Na území Burkiny Faso je v rámci UNESCO zapsáno pět různých lokalit, které dokládají dlouhou tradici zpracování kovů v regionu. Nejstarší z nich je Doroula, kde je doložena výroba železa už v 8. století př. Kr., další naleziště Tiwêga, Yamané, Kindibo a Békuy zase vyprávějí o tom, jak vypadalo intenzivně se rozvíjející

afričké hornictví a hutnictví ve 2. tisíciletí po Kr. Mezi jednotlivými památkami jsou v těchto areálech zastoupeny jak dochované železářské pece, tak i doly a na ně navázané osídlení. Svou stopu zanechala dlouhá železářská tradice také v místních zvycích a rituálech, posilovala například společenský význam vesnických kovářů.

▼ Čad

Jezera Ounianga

Lakes of Ounianga

Uprostřed písčiny dun vyprahlé saharské pouště na severu Čadu se nalézá skupina osmnácti sladkovodních a slaných jezer. V některých z nich dokážou přežít pouze řasy a další mikroorganismy, v jiných je ale navzdory vysoké míře odparu chemické složení vody vhodné i pro ryby a ptactvo. Za svou životodárnost vděčí nejnižce položenému jezeru Tali,

do něhož se stahuje slaná spodní voda z okolních vodních ploch, které jsou zase průběžně doplňovány ze sladkovodních podzemních zvodní. Lesknoucí se hladiny porostlé rákosím, které jsou skutečnými oázami v jinak nehostinném regionu, i pestré barvy slanisek zde pomáhají dotvářet jedinečně krásnou krajinu.

► Čad

Masiv Ennedi

Ennedi Massif

Skalnatá pískovcová krajina plošiny Ennedi proslula nejen díky rozmanitosti reliéfu, kde se střídají hluboké strže se skalními věžemi, bránami, jeskyněmi a dalšími útvary, ale také jako místo, které připomíná, jak vypadal život na Saharě před tisíci lety, kdy byla mnohem vlhčí. Mnohé skalní stěny jsou pokryty rytinami a kresbami

pocházejícími až z neolitu a zároveň se zde také stále místy vyskytují otevřené vodní plochy, které poskytují obživu zvěři. Nejzajímavějším z místních živočišných druhů jsou izolovaní trpasličí krokodýli západoafrického, na kterých je možné pozorovat, jak se evolučně zmenšuje tělesná velikost organismů, zmenší-li se i jejich habitat.

▼ Egypt

Memfiské nekropole – pyramidy od Gízy po Dašúr

Memphis and its Necropolis – the Pyramid Fields from Giza to Dahshur

Město nazývané ve starověku Mennofer nebo Memfis bývalo zejména v časech Staré říše hlavním městem Egypta a jeho okolí se proslavilo mnoha památkami. Nejznámější jsou pyramidy, zejména

pyramida Cheopsova, která je nejvyšší stavbou tohoto typu a zároveň jediným ze sedmi starověkých divů světa, který se dochoval do současnosti. Dalšími významnými památkovými areály v této oblasti

jsou pyramidy v Abusíru a Dašúru, pohřebiště v Sakkáře a slavná Velká sfinga. Monumentální funerální scenerii doplňují stovky drobných hrobek, pozůstatků chrámů a dalších archeologických lokalit.

